

EBELERİN SOSYAL ZEKÂ DÜZEYLERİ İLE MESLEK ALGILARININ BELİRLENMESİ

Determination of the Social Intelligence Levels and the Professional Perceptions of Midwives

Seda SÖGÜT¹ Eda CANGÖL² Semra GÜVEN³
^{1,2}Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çanakkale
³Çanakkale Mehmet Akif Ersoy Devlet Hastanesi, Çanakkale

Geliş Tarihi / Received: 19.10.2020

Kabul Tarihi / Accepted: 14.01.2021

Yayın Tarihi / Published: 25.03.2021

ÖZ

Bu çalışmada, ebelerin sosyal zekâ düzeyleri ile meslek algılarının belirlenmesi amaçlandı. Tanımlayıcı olarak yapılan çalışmanın örneklemini 15 Ağustos-12 Eylül 2020 tarihleri arasında bir devlet hastanesinde görev yapmakta olan ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 105 ebe oluşturdu. Çalışmanın verileri sosyo-demografik özellikleri ve meslek algılarını sorgulayan anket formu ve Tromso Sosyal Zekâ Ölçeği (TSZÖ) ile yüz yüze görüşme yöntemi kullanılarak toplandı. Çalışmada, ebelerin; %80'i insanlarla etkili bir iletişim kurabildiğini, %54,3'ü meslektaşlarıyla kurum içi ve kurum dışı sorun yaşamadığını, %55,2'si atama için yapılan sınavların sosyal zekâyı ölçecek şekilde olması gerektiğini, %16,2'si mesleki anlamda gerekli sosyo-kültürel faaliyetlere katıldığını belirtti. Ebelerin Tromso Sosyal Zekâ Ölçeği toplam puan ortalamaları 75,03±20,126'dır. İnsanlarla etkili iletişim kurabilen (p=0,006), mesleki anlamda gerekli sosyo-kültürel faaliyetlere katılan (p=0,044) ebelerin sosyal zekâ düzeylerinin istatistiksel olarak daha anlamlı olduğu bulundu (p<0,05). Araştırmada ebelerin sosyal zekâ düzeylerinin yüksek olduğu bulundu. İnsanlarla etkili iletişim kurabilen, mesleki anlamda gerekli sosyo-kültürel faaliyetlere katılan ebelerin sosyal zekâ düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna varıldı. Sosyal zekânın yüksek olması kişilerarası iletişim düzeylerinin etkili olmasına katkı sağlamaktadır.

Anahtar kelimeler: Algı, Ebelik, Sosyal Zekâ

ABSTRACT

In this study, it was aimed to determine the social intelligence levels and the professional perceptions of midwives. The sample of the descriptive study consisted of 105 midwives who were working in a state hospital between August 15 and September 12, 2020 and volunteered to participate in the study. The data of the study were collected by using face to face interview method with the questionnaire form questioning the socio-demographic characteristics and professional perceptions, and Tromso Social Intelligence Scale (TSIS). In the study, of the midwives; 80% stated that they were able to communicate effectively with people, 54.3% stated that they did not experience internal and external problems with their colleagues, 55.2% stated that the exams for assignment should measure social intelligence, 16.2% stated that they participated in professionally necessary socio-cultural activities. The total mean score of midwives' Tromso Social Intelligence Scale is 75,03±20.126. It was found that the social intelligence levels of midwives who can communicate effectively with people (p=0.006) and participate in professional socio-cultural activities (p=0.044) were statistically more significant (p <0.05). In the study, it was found that the social intelligence levels of midwives were high. It was concluded that midwives who can communicate effectively with people and participate in professionally required socio-cultural activities have higher social intelligence levels. High social intelligence contributes to the effectiveness of interpersonal communication levels.

Keywords: Midwifery, Perception, Social Intelligence

GİRİŞ

İnsan, yaşamı boyunca sosyal ilişkiler kurmak durumundadır (Neyişçi ve Erçetin, 2020). Özellikle sağlık alanındaki meslek gruplarında çalışanlar, hasta ve hasta yakını ile daha yoğun iletişim kurmalı ve ekip anlayışı içinde mesleklerini sürdürmelidir (Zorlu ve Yanık, 2019). Bu kapsamda diğer insanların sözlü ve sözsüz davranışlarını anlama veya çözüme becerisine, sosyal ortamlarda etkili davranabilme yeteneğine sosyal zekâ denir (Yüksel, 2017). Sosyal zekâ kavramı, insan ilişkilerinde ustaca davranarak insanları anlama ve idare etme yeteneği olarak tanımlanmaktadır (Tekin, 2019). Sosyal zekâ bireyi birçok alanda etkilemektedir. Bireyin sosyal hayatını, özel hayatını, çalışma ortamını ve iş ilişkilerini etkileyip, mesleki başarı düzeyini belirlemektedir. Çalışanların başarılı bir şekilde sosyalleşmesi; çalıştığı birimde uzun süre devam etmesini ve daha yüksek verimlilikte çalışmayı ve dolayısı ile işe alım ve eğitim maliyetlerini azaltmaktadır (Kowtha, 2018). Bu nedenle sosyal zekâ, yalnızca bireysel açıdan değil, aynı zamanda örgütsel açıdan da son derece önemli ve üzerinde durulması gereken bir konudur. Ancak yapılan çalışmalar, özellikle de ulusal yayınlardaki çalışmalar, duygusal zeka ve kültürel zeka konuları ile sınırlıdır (Çavuş, Pekkan, ve Develi, 2019).

Algı, bireylerin olayları ya da durumları algılama biçimidir (Tunç ve Atılgan, 2017). Meslek algısı ise; toplumların o mesleğe ilişkin duygularını, düşüncelerini ve o alana özgü mesleki eğitimi nasıl değerlendirdiklerini anlatan bir kavram olarak tanımlanabilir (Ensari, Saatçi, ve Yeşil, 2019). Meslek seçimi, eğitim, motivasyon, zeka, ailenin sosyal konumu, ekonomik durumu gibi faktörlerden etkilenmektedir. Bu sebeple meslekler kişilerin sosyal durumunu anlamada önemli bir kaynak kabul edilmektedir (Sunar, 2020). Sağlık sektöründe özellikle ebelik mesleği gibi hasta ile yakın ilişki içinde olan ve doğrudan insanlara hizmet veren mesleklerde kişilerarası iletişimde başarılı olmak çok önemlidir (Erci, Çokbekler, ve Işık, 2017). Ebelerin mesleklerine ilişkin algıları, kendilerini toplumda nasıl gördüklerini ve motivasyonlarını aynı zamanda iş yaşamındaki hizmetlerini de etkilemektedir (Zorlu ve Yanık, 2019). Ülkemizde ebeler görev ve yetkilerini yerine getirmekte iken, ağır çalışma koşulları, mesleki ilişkilerinde sorunlar, kan ve atıklarla yakın temas gerektiren bir meslek olması, kadın mesleği oluşu ve ücret yetersizliği gibi güçlüklerle karşılaşmaktadır (Yılmaz, Şen, ve Demirkaya, 2014; Zorlu ve Yanık, 2019). Bu güçlükler, verilen hizmetin kalitesini olumsuz etkilemekte, meslek üyelerinin işi bırakmalarına, memnuniyetsiz çalışmalarına meslek mensuplarının mesleğe bakış açılarının negatif yönde olmasına ve beraberinde mesleki rollerinde algı karmaşasına yol açmaktadır (Toker, Turan, ve Seçkin, 2020). Özellikle

kadın sağlık çalışanlarından oluşan ebelerin, evde daha fazla sorumluluk almalarından dolayı iş-aile çatışmasını daha fazla yaşadıkları belirlenmiştir (Özşahin, Nacar, ve Derya, 2019). Ancak sosyal zeka düzeyi yüksek olan ebelerin mesleki güçlüklerin üstesinden gelme konusunda daha başarılı olacağı düşünülmektedir (Akça, Sürücü, Akbaş, ve Şenoğlu, 2019).

Profesyonel bir mesleğin temelini mesleki bağlılık ve örgütlenme oluşturmaktadır (Merih ve Arslan, 2012). Mesleğe gönül verme ve mesleki içsel güdülenme meslekleşme açısından önemlidir (Ay, Keçe, İnci, Alkan, ve Acar, 2018). Öyle ki mesleğini isteyerek seçen ve severek yapan, olumlu meslek algısına ve yüksek sosyal zeka düzeyine sahip olan ebelerin verdikleri sağlık bakım hizmetlerinin, sağlık bakım hizmeti alan kişilerin memnuniyetini artıracığı ve toplumda ebelik mesleğinin olumlu algılanmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir (Kaya ve Ariöz, 2014; Toker vd., 2020). Ülkemizde ebeliğin gelişmesi ve toplumsal statüsünün artması için anne ve bebeğin sağlığını riske atmadan doğum eylemini yönetebilmeleri, doğum sonrası gelişebilecek komplikasyonlarda acil şekilde müdahale edebilmeleri ve doğum eylemi sürecinde, kaliteli bakım vermeleri gibi mesleğin gerektirdiği yükümlülüklerin eksiksiz olarak uygulanıp yerine getirilmesi gerekmektedir. Literatürde ebelerin sosyal zekâ düzeyi ile meslek algısının belirlenmesini inceleyen çalışmalar kısıtlıdır. Bu nedenle çalışma, ebelerin sosyal zekâ düzeyleri ile meslek algılarını belirlemek amacıyla planlanmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın Tipi

Bu araştırma tanımlayıcı niteliktedir.

Araştırmanın Yeri ve Zamanı

15 Ağustos-12 Eylül 2020 tarihleri arasında Çanakkale Mehmet Akif Ersoy Devlet Hastanesi'nde yürütüldü.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini bir devlet hastanesinde çalışan 139 ebe oluşturdu. Örneklemi ise 15 Ağustos-12 Eylül 2020 tarihleri arasında devlet hastanesinde çalışan ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 105 ebe oluşturdu. Çalışmaya katılma oranı %76 idi.

Araştırma Verilerinin Toplanması ve Değerlendirilmesi

Araştırmanın verileri sosyo-demografik özellikleri ve meslek algılarını saptamaya yönelik toplam 20 sorudan oluşan veri toplama formu (Akça vd., 2019; Yılmaz vd., 2014) ve

Tromso Sosyal Zeka Ölçeği (TSZÖ) ile yüz yüze görüşme yöntemi kullanılarak toplandı. Veri toplama formu ve ölçeğin doldurulması ortalama 20-25 dakika sürdü.

Tromso Sosyal Zekâ Ölçeği (TSZÖ)

TSZÖ Silvera ve arkadaşları tarafından geliştirilmiş (Silvera, Martinussen ve Dahl, 2001), Doğan ve Çetin tarafından Türkçe'ye uyarlaması yapılmıştır (Doğan ve Çetin, 2009). Sosyal zeka düzeyini ortaya koymak üzere hazırlanmış yirmi bir maddelik kendini tanımlama (self-report) türünde bir araçtır. Ölçeği kullanabilmek için sorumlu yazardan izin alınmıştır. TSZÖ sosyal bilgi süreci (8 madde), sosyal beceriler (6 madde) ve sosyal farkındalık (7 madde) olmak üzere 3 alt boyut ve toplam 21 sorudan oluşmuştur. Ölçekteki maddeler beşli likert tipinde hazırlanmış olup “Tamamen uygun (5)”, “Uygun (4)”, “Biraz uygun (3)”, “Uygun değil (2)” ve “Hiç uygun değil (1)” şeklinde puanlanmaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 21 ve en yüksek puan ise 105'tir. “Sosyal Bilgi” alt boyutundan en düşük 8 en yüksek 40, “Sosyal Beceriler” alt boyutundan en düşük 6 en yüksek 30 ve “Sosyal Farkındalık” alt boyutundan en düşük 7 en yüksek 35 puan alınabilmektedir. TSZÖ'nün toplam puanına ilişkin iç tutarlılık (cronbach alfa) katsayısı 0.83 olarak bulunmuştur (Doğan ve Çetin, 2009; Silvera vd., 2001). Bu çalışmada ölçeğin cronbach alfa değeri 0,74 olarak saptanmıştır.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın uygulanabilmesi için Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulundan etik onay (Karar No:2011-KAEK-27/2020-E.2000092597/onay tarihi: 16.07.2020) ve çalışmanın uygulanacağı hastaneden kurum izni alındı. Çalışmanın yapılabilmesi için katılımcılardan yazılı ve sözlü onam alındı.

Verilerin Değerlendirilmesi

Verilerin istatistiksel değerlendirilmesinde SPSS 22 kullanıldı. Tanımlayıcı veriler, ortalama, standart sapma, sayı ve yüzdelik dağılımları ile değerlendirilmiştir. Verilerin karşılaştırılmasında ki kare testi kullanılmıştır. İstatistik ölçümlerde anlamlılık değeri $p < 0,05$ olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma örneklemini, çalışmanın yapıldığı tarihlerde belirlenen hastanede çalışan ebeler ile sınırlıdır.

BULGULAR

Çalışmaya katılan ebelerin yaş ortalamaları $36,34 \pm 8,871$ 'dir. Ebelerin %63,8'inin lisans mezunu, %75,2'sinin evli ve %46,7'sinin 2 çocuğu olduğu, %55,2'sinin gelirinin giderine eşit olduğu ve %87,6'sının ilde yaşadığı bulundu (Tablo 1).

Tablo 1. Ebelerin Sosyo-Demografik Özellikleri (n=105)

Yaş	Ortalama±SS: 36,34±8,871(Yaş Aralığı:21-59)	
Eğitim Durumu	Sayı	%
Lise	5	4,8
Önlisans	21	20,0
Lisans	67	63,8
Yüksek lisans	12	11,4
Çocuk Sayısı		
Çocuğum yok	27	25,7
1 tane çocuğum var	28	26,7
2 tane çocuğum var	49	46,7
3 tane çocuğum var	1	1,0
Gelir		
Gelirim giderden yüksek	17	16,2
Gelirim giderime eşit	58	55,2
Gelirim giderden düşük	30	28,6
Yaşadığınız Yer		
İl	92	87,6
İlçe	13	12,4
Medeni Durum		
Bekar	21	21,0
Evli	79	75,2
Boşanmış	5	3,8

Ebelerin TSZÖ toplam puan ortalamaları $75,03 \pm 20,126$ 'dır. Ebelerin TSZÖ alt boyutlarından sosyal bilgi süreci alt boyutu puan ortalaması $29,06 \pm 6,89$, sosyal beceri alt boyutu puan ortalaması $19,56 \pm 6,33$ ve sosyal farkındalık alt boyutu puan ortalaması $26,40 \pm 6,90$ 'dır (Tablo 2).

Tablo 2. Ebelerin Tromso Sosyal Zeka Ölçeği ve Alt Boyutlarından Aldıkları Puan Ortalamaları (n=105)

Ölçek ve Alt Boyutları	Ortalama±SS
Tromso Sosyal Zeka Ölçeği	$75,03 \pm 20,126$
Sosyal Bilgi Süreci Alt Boyutu	$29,06 \pm 6,89$
Sosyal Beceri Alt Boyutu	$19,56 \pm 6,33$
Sosyal Farkındalık Alt Boyutu	$26,40 \pm 6,90$

Bu çalışmada, ebelerin %80'i insanlarla etkili bir iletişim kurabildiğini, %54,3'ü meslektaşlarıyla kurum içi ve kurum dışı sorun yaşamadığını, %55,2'si atama için yapılan sınavların sosyal zekayı ölçecek şekilde olması gerektiğini, %16,2'si mesleki anlamda gerekli sosyo-kültürel faaliyetlere katıldığını belirtti. İnsanlarla etkili iletişim kurabilen ($p=0,006$),

mesleki anlamda gerekli sosyo-kültürel faaliyetlere katılan ($p=0,044$) ebelerin, sosyal zeka düzeylerinin istatistiksel olarak daha yüksek olduğu bulundu ($p<0,05$) (Tablo 3).

Tablo 3. Ebelerin Mesleğe İlişkin Algıları (n:105)

Mesleğe İlişkin Algılar	Evet (%)	Kısmen (%)	Hayır	X ²
İnsanlarla etkili iletişim kurabiliyorum	80,0	19,0	1,0	0,006
Mesleğimin sosyal statümü arttırdığını düşünüyorum	36,2	50,5	13,3	0,081
Çalıştığım kurumda kendimi güvende hissediyorum	41,0	46,7	12,4	0,054
Disiplin içi ve disiplinler arası ekip çalışması yapılabilmesi için iyi bir iletişim becerisine sahip olunması gerektiğini düşünüyorum	88,6	9,5	1,9	0,124
Meslektaşlarımla kurum içi ve dışı sorunlar yaşıyorum	7,6	38,1	54,3	0,406
Kurum yönetimi ile özlük hakları, iletişim ve iş birliği yönünden sorun yaşıyorum	12,4	40,0	47,6	0,214
Ebelerin mesleklerini topluma anlatmakta yeterli olduklarını düşünüyorum (afişler, seminerler vb.)	20,0	53,3	26,7	0,137
Çalıştığım kurum sosyal faaliyetlere katılmam için maddi olarak destek oluyor	2,9	13,3	83,8	0,197
Çalıştığım kurum mesleğim ile ilgili araştırma yapmam için olanak sağlıyor	8,6	23,8	67,6	0,831
Çalıştığım kurum tüm hastane çalışanlarının katılabileceği sosyo-kültürel faaliyetler düzenliyor	2,9	36,2	61,0	0,370
İş arkadaşlarımla entelektüel anlamda düşünce alışverişi yapmaktayım	41,0	46,7	12,4	0,920
Mesleki anlamda gerekli sosyo-kültürel faaliyetlere katılıyorum	16,2	52,4	31,4	0,044
Ebelerin kültürel yeterliliğe sahip olması gerektiğini düşünüyorum	90,5	7,6	1,9	0,542
Atama için yapılan sınavların sosyal zekamızı ölçecek şekilde olması gerektiğini düşünüyorum	55,2	26,7	18,1	0,887

X²: ki-kare testi * $p<0,05$ anlamlı ** $p<0,01$ ileri düzeyde anlamlı

TARTIŞMA

Bu araştırmada, ebelerin sosyal zeka düzeyleri ile meslek algılarının belirlenmesi amaçlandı. Sosyalleşme, bireyin çalıştığı bölümü değiştirdiğinde veya yeni iş talepleriyle başvurduğunda ihtiyaç duyulan sürekli bir süreçtir (Spagnoli, 2020). Örgüt içinde yaşanan iletişim çatışmaları, bakımın amacından uzaklaşmasına, çalışanlarda iş doyumsuzluğuna ve mesleki tükenmeye yol açarak sağlık ekibinin amaçlarından uzaklaşmasına neden olur (Utkualp, 2015). Çalışmamızda ebelerin %7,6'sının meslektaşları ile kurum içi ve dışı

sorunlar yaşadığı belirlendi. Yılmaz vd., (2014)'nin yaptığı çalışmada da ebelerin %9,1'i meslektaşları ile kurumsal sorunlar yaşadığını bildirdi (Yılmaz vd., 2014). Hasta bakımının temel alındığı sağlık bakım hizmetlerinde ekip ve meslektaş iletişimi önemli olup, çalışmamızda elde edilen sonuçlar literatürle benzer bulundu.

Birinci basamak sağlık kuruluşlarında yer alan aile ve toplum sağlık merkezlerinde nicelikli ve nitelikli hizmet içi eğitimlerin yapılması, hizmet kalitesinin yükseltilmesi açısından önemlidir (Duman, Suluhan, ve Durduran 2016). Çalışmada mesleki anlamda gerekli sosyo-kültürel faaliyetlere katılan ebelerin (%16,2) sosyal zeka düzeylerinin istatistiksel olarak daha yüksek olduğu bulundu. Duman vd., (2016) yaptıkları çalışmada ebelerin %29,7'sinin hizmet içi eğitime gereksinimi olduğunu belirtti (Duman vd., 2016). Akça ve vd., (2019) yaptıkları çalışmada mesleki anlamda sosyal-kültürel etkinliklere katılan ebelik öğrencilerinin (%38,5) sosyal zeka düzeylerinin daha yüksek olduğunu belirledi (Akça vd., 2019). Bu nedenle sosyal zeka düzeylerinin bireylerin mesleki algısını olumlu yönde geliştirebileceği söylenebilir. Çalışmamızın sonucu literatürü destekler niteliktedir.

Meslek seçimi hayatımızın her alanında etkilidir. Mutlu bir yaşam sürmenin ve iyi bir kariyer elde etmenin ilk adımının kişiliğe uygun meslek seçimi olduğu düşünülmektedir (Dinç, Cangöl, ve Sögüt, 2017). Çalışmamızda ebelerin %55,2'si atama için yapılan sınavların sosyal zekâyı ölçecek şekilde olması gerektiğini belirtti. Tuna Oran vd., (2019)'nin yaptıkları çalışmada da ebelik öğrencilerinin dörtte üçü (%77,4) atama için yapılan sınavın ebe atamaları için uygun bir sınav olmadığını belirtti (Tuna Oran, İçke, Bay, ve Yüksel, 2019).

Sağlık alanında karar verme sürecine katılımının sağlanması kaliteli bir bakım açısından oldukça önemlidir (Vatan, Argon, Engin, Binbir, ve Çiçek, 2012). Çalışmamızda, ebelerin (%47,6) kurum yönetimi ile özlük hakları, iletişim ve iş birliği yönünden sorun yaşamadığı bulundu. Yılmaz vd., (2014) yaptığı çalışmada ebelerin yarıya yakınının (%45,2) kurum yönetimi ile ilgili iletişim ve iş birliği yönünden sorun yaşamadığı belirlendi. Çalışmamızın sonucu ile diğer çalışma sonucunun benzer olduğu görüldü.

Uygulama ağırlıklı ana-çocuk sağlığı ve toplum sağlığı açısından önemli görevler üstlenen ebelik mesleğinin istenilen nitelikte eğitim alabilmesi ve gerekli araştırmaları yapabilmeleri için fiziki koşulların ve akademik kadrolarla ilgili iyileştirmelerin yapılması gerekmektedir (Koçak, Can, Yücel, Akyüz, ve Turfan, 2017). Çalışmamızda ebelerin sadece %8,6'sı çalıştığı kurum tarafından mesleği ile ilgili araştırma yapılmasına dair olanakların sağlandığını bildirdi. Yılmaz vd., (2014) çalışmasında da ebelerin yalnızca %8,7'si

kendilerine araştırma yapma olanaklarının sunulduğunu ifade etti (Yılmaz vd., 2014). Çalışma literatür ile uyumludur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada ebelerin sosyal zekâ düzeylerinin yüksek olduğu bulundu. İnsanlarla etkili iletişim kurabilen, mesleki anlamda gerekli sosyo-kültürel faaliyetlere katılan ebelerin sosyal zekâ düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna varıldı. Sosyal zekanın yüksek olması kişiler arası iletişim düzeylerinin etkili olmasına katkı sağlamaktadır. Bu durumda ebeler iletişim becerilerini geliştirerek, sorun çözme becerileri kazanarak öfke kontrollerini daha iyi yönetebilirler. Daha profesyonel bir çalışma ortamı için ebelerin bu konuda desteklenmeleri ve sosyal zeka düzeyleri ile ilgili olarak daha geniş örneklem gruplarıyla çalışmanın yapılması önerilmektedir.

Teşekkür

Çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden tüm katılımcılara teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

- Akça, E., Sürücü, Ş. G., Akbaş, M., Şenoğlu, A. (2019). Ebelik öğrencilerinin sosyal zeka düzeyleri ile meslek algıları arasındaki ilişki. *Cukurova Medical Journal*, 44(2), 621-631.
- Ay, F., Keçe, M., İnci, İ., Alkan, N., Acar, G. (2018). Ebelik öğrencilerinin meslek algıları ve kariyer planlarını etkileyen faktörler. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(2), 74-82.
- Çavuş, M. F., Pekkan, N. Ü., Develi, A. (2019). Örgütsel sosyalleşmeye yeni bir öncül: Sosyal zeka. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (36), 259-272.
- Dinç, A., Cangöl, E., Söğüt, S. (2017). Ebelik öğrencilerinin mesleki tercih hakkında düşünceleri. *Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2(2), 15-23.
- Doğan, T., Çetin, B. (2009). Tromso sosyal zekâ ölçeği Türkçe formunun faktör yapısı, geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 7(1), 241-268.
- Duman, Ç. S., Suluhan, D., Durduran, Y. (2016). Birinci basamak sağlık kuruluşlarında çalışan hekim dışı sağlık profesyonellerinin hizmet içi eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi. *Medical Journal of Bakirkoy*, 12(3), 118-123.
- Ensari, M. Ş., Saatçi, E. Y., Yeşil, E. (2019) İşletmeciliğin değişen mesleki algısını değerlendirmek üzerine bir çalışma. *İş'te Davranış Dergisi*, 4(1), 46-55.
- Erci, B., Çokbekler, N., Işık, K. (2017). Aile sağlığı merkezlerinde çalışmakta olan ebe ve hemşirelerin iletişim becerilerinin değerlendirilmesi. *Bozok Tıp Dergisi*, 7(1), 49-53.
- Kaya, Ş. D., Ariöz, A. (2014). Ebe ve hemşire öğrencilerinde tükenmişlik düzeyi ve etkileyen faktörler. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (31), 89-99.
- Koçak, Y. Ç., Can, H. Ö., Yücel, U., Akyüz, M. D., Turfan, E. Ç. (2017). Türkiye'de ebelik bölümlerinin akademik ve fiziki profili. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 4(2), 88-97.

- Kowtha, N. R. (2018). *Organizational socialization of newcomers: the role of professional socialization. International Journal of Training and Development*, 22(2), 87-106.
- Merih, Y. D., Arslan, H. (2012). *Hemşire ve ebelerin mesleki bilinç-örgütlenmeye yönelik görüşlerinin ve iş doyumlarının belirlenmesi. Koç Üniversitesi Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi (HEAD)*, 9(3), 40-46.
- Neyişçi, N., Erçetin, Ş. Ş. (2020). *The effect of social network interactions on development of organizational intelligence. Hacettepe University Journal of Education*, 35(2), 354-374.
- Özşahin, Z., Nacar, G., Derya, Y. A. (2019). *Ebelerin işe bağlı gerginlikleri ile çatışma çözüm stilleri arasındaki ilişki. İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 7(2), 187-195.
- Silvera, D., Martinussen, M., Dahl, T. I. (2001). *The Tromsø Social Intelligence Scale, a self-report measure of social intelligence. Scandinavian Journal of Psychology*, 42(4), 313-319.
- Spagnoli, P. (2020). *Organizational socialization learning, organizational career growth, and work outcomes: A moderated mediation model. Journal of Career Development*, 47(3), 249-265.
- Sunar, L. (2020). *Türkiye’de mesleki itibar: dönüşen çalışma hayatı ve mesleklerin sosyal konumu. Journal of Economy Culture and Society*, 29-58.
- Tekin, E. (2019). *Sosyal zekânın akademik performans üzerindeki etkisinde kültürel zekânın düzenleyici rolü. Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi*, 5(2), 115-135.
- Toker, E., Turan, Z., Seçkin, Z. (2020). *Bir Hastanede çalışan ebelerin mesleki örgütlenme durumu, iş doyumunu ve tükenmişlik düzeylerinin belirlenmesi. Sağlık ve Toplum*, 20(1), 88-97.
- Tuna Oran, N., İçke, S., Bay, H., Yüksel, E. (2019). *Ebelik öğrencilerinin kamu personeli seçme sınavına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 8(2), 10-18.
- Tunç, A., Atılgan, A. (2017). *Algı üzerine kurulu yönetsel bir anlayış: algı'nın yönetimi. International Journal of Disciplines Economics & Administrative Sciences Studies*, 3(3), 228-238.
- Utkualp, N. (2015). *Hemşire ve ebelerin kişisel olarak eksiklikleri giderme tutumunun etik açısından değerlendirilmesi. Yayınlanmamış doktora tezi. Uludağ Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Tıp Tarihi ve Etik Anabilimdalı, Bursa.*
- Vatan, F., Argon, G., Engin, M. D., Binbir, H., Çiçek, A. (2012). *Hemşirelerin yönetsel kararlara katılımlarının incelenmesi. Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 28(3), 13-24.
- Yılmaz, T. F., Şen, T. H., Demirkaya, F. (2014). *Hemşirelerin ve ebelerin mesleklerini algılama biçimleri ve gelecekte beklenenleri. Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi*, 1(3), 130-139.
- Yüksel, M. (2017). *Otel işletmelerinde işyerinde dışlama ve sosyal zeka ilişkisi. Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(3), 115-133.
- Zorlu, G., Yanık, A. (2019). *Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinde duygusal zeka ve meslek algısı arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10(4), 389-402.